

Algemene beschouwingen – programmabegroting 2022

Geacht college, collega raadsleden, en griffier, geachte inwoners van Steenwijkerland, beste luisteraars en - geachte ambtenaren!

Om te beginnen wil ik de schrijvers van de begroting bedanken voor al het werk dat is verzet. Een begroting schrijf je niet zomaar even, daar zit veel tijd en aandacht in, het vertalen van een visie naar concrete plannen, naar cijfers en bedragen, naar begrijpelijke taal.

Volgens ons is **dat** stuk van de opdracht geslaagd.

In tijden als deze is het ontwerpen van een bestuurs- programma niet alleen een pretje. De uitdagingen zijn immens en de crisissen stapelen zich op. (Alhoewel je je af kan vragen of wij in Nederland niet een beetje door zijn geslagen met het gebruik van het woord “crisis”...)

Maar goed. De nasleep van Corona, de Oorlog – voor onze voordeur- het klimaat dat ons jaar naar jaar laat zien dat de veranderingen en feit zijn, de overgang naar een andere verdeling van welstand en macht, de toenemende polarisatie en radicalisatie... In dit kader van globale uitdagingen zal je beleid moeten maken voor een klein stukje van deze planeet. Voor Steenwijkerland. Beleid dat recht doet aan de globale uitdagingen en tegelijkertijd met oog voor elke inwoner, elke gast, elk dier en alle natuur!

De inleiding van deze programmabegroting laat zien dat het nieuwe college bereid is om breder te denken dan het ouderwetse coalitie/oppositie systeem en maakt hiermee de stap naar een meer volwassene vertaling van de dualisering. Een mooie stap om met iedereen in gesprek te gaan en de input mee te laten wegen in het spoorboekje van de toekomst van Steenwijkerland.

Ook de raad was uitgenodigd om input te leveren. GroenLinks was hier blij mee en heeft bijdrages gedaan. Bijvoorbeeld het verstevigen van de voorbeeldrol die de gemeente heeft. Concreet – 100% circulair inkopen **en** bouwen, Het energieneutraal maken van gemeentelijke eigendommen, **En** de opgedane kennis in een openbare source te delen. En ook: Een Aantrekkelijke partner zijn voor bedrijven die vol voor duurzaamheid en innovatie gaan. Of wat te denken van een experiment met het basisinkomen? Of : aandacht voor vooral **groen** toerisme als wij praten over toerisme, en nog veel meer.

Wat ons een beetje verbaasd is dat al die input eigenlijk onzichtbaar is verdwenen in de programmatekst. Nergens is te zien welke input van wie is overgenomen, het is er deels - ongetwijfeld, maar het is niet zichtbaar. Dat is volgens ons een gemiste kans, immers is input leveren fijn maar nog beter is dat deze dan ook zichtbaar verankerd en geborgd wordt.

Maar nogmaals – wij zijn vooral blij met deze open houding en wellicht is ook de raad van Steenwijkerland over een paar jaar zo ver dat wij raads- breed gaan werken. Volgens ons de meest geschikte manier om daadwerkelijk op inhoud te besturen.

En dan naar die inhoud 😊

Met het coalitieakkoord “Duurzaam doorbouwen” als uitgangspunt is het programma geschreven.

Mooi om te zien dat de SDG – de duurzame ontwikkelingsdoelen – van de Verenigde Naties – verankerd zijn in deze begroting. Daarmee laat het college zien dat hier een poging wordt gedaan om via **ons** beleid de grotere doelen te ondersteunen. Doelen als beëindig extreme armoede, ongelijkheid, onrecht en klimaatveranderingen worden gekoppeld aan onze programma's. Deze koppeling is nog niet compleet en het college geef aan eraan te werken - GroenLinks zal hier de vinger aan de pols houden en wij hopen hier regelmatig iets over te horen en te zien!

Bij het onderwerp omgevingswet werd er ten tijden van het schrijven van dit stuk nog uitgegaan van de ingangsdatum 1 januari 2023. Op 14 oktober 2022 werd op de site van de VNG gepubliceerd dat deze wet wederom is uitgesteld, nu tot juni 2023. En of het dan haalbaar is zal dan moeten blijken.

De omgevingswet is ingrijpend, en vanaf 1 januari zouden onze medewerkers conform deze werken. Door de nieuwe uitstel ontstaat er wederom een soort vacuüm en stelt zich de vraag: Hoe gaan wij hier inhoud aan geven? Welke richting kiezen wij? Gaan wij door op de oude voet? OF geven wij volledig commitment aan de omgevingswet en zetten door, werken waar het kan al conform de nu nog niet ingevoerde wet en houden wij deze koers vast? Essentiele vragen als het gaat om gebiedsontwikkelingen, de visie van onze gemeente en het concretiseren van het omgevingsplan. Binnenkort is er een werkvergadering gepland over dit onderwerp maar misschien kan de wethouder daar vanavond al iets over vertellen?

Iets verderop in het programma staat onder ambitie voor duurzaamheid:

Steenwijkerland is in 2050 klimaatneutraal. Ja -2050... en ja – ik las het goed... Had daar niet 2030 moeten staan? Of tenminste een tussendoel genoemd kunnen worden, bijvoorbeeld 2030 heeft de gemeente Steenwijkerland 60% minder uitstoot gerealiseerd?

En om die ambitie van het college - in 2050 klimaatneutraal Steenwijkerland – waar te maken gaan wij in deze periode – ik citeer: “de huidige stand van energieopwek en gebruik bepalen en zorgen ervoor dat op alle klimaatonderwerpen het ambitieniveau bepaald is en vertaald is in SMART – doelstellingen”. Als ik het goed begrijp zegt het college nu : Ehhh – wij hebben de ambitie om het in kaart te brengen en op papier te zetten?

Eerlijk gezegd hier worden wij een beetje moedeloos van. In 2022 – precies 50 jaar naar “De grenzen aan groei” het rapport waarmee de Club van Rome in 1972 de aandacht vestigde op ons wanbeleid richting moeder natuur, de omgang met onze planeet – 50 jaar later moeten wij hier in Steenwijkerland in kaart brengen wat de stand van zaken is bij energie opwek en gebruik?

Voor de duidelijkheid – als dat de stand van zaken in onze gemeente is – dan zal GroenLinks dit programma zeker toestemmen, alleen al omdat daar dan **nu** meteen aan gewerkt kan worden.

Maar – wij vragen ook om er een stappen bij te zetten. Wij hebben namelijk niet meer zoveel tijd! En wij weten dat de afgesproken 1,5 graden al niet meer haalbaar zijn. Breng er dus meer urgentie in en zet misschien ook eens ongewone stappen, laat zien dat het menens is!

Als wij Steenwijkerland goed over willen dragen aan komende generaties – dan is het aan een ieder van ons om daar verantwoordelijkheid in te nemen. En een voorbeeld hoeft niet altijd iets groots te zijn. De borrelhap na een raadsvergadering? vegetarisch aanbieden, 's nachts in alle kamers van dit

huis het licht uit doen - Of het straatverlichtingsplan eens onder de loep nemen? Of een energiepark in eigendom van de gemeente ontwikkelen - En uiteraard met participatie van onze inwoners! Wij komen hier niet nu meteen met allemaal moties over – maar willen het college eerst de kans geven om te reageren en er eventueel actie op te ondernemen. In de komende jaren zal GroenLinks vanuit de oppositie bijdrages blijven leveren - Ideeën hebben wij genoeg en die delen wij graag!

Twee van onze ideeën willen wij **wel** alvast nu meegeven. En daarvoor dienen wij moties in.

1. Gaat over de opvang van mensen op de vlucht. Het woord ontheemden komt niet in 1x voor in deze begroting, het woord vluchteling wel geteld 2x. En dan alleen maar in samenhang met werkdruk voor onze gemeente. Anno 2022, met de onmenselijke opvang in Nederland, een overvol ter Apel, crisisopvang voor mensen op de vlucht voor een aantal weken zonder perspectief, ad hoc geïmproviseerde opvang met onrust bij omwonenden. Hier zou elke gemeente iets mee moeten. Weg van crisis handelen naar stevig beleid met vooral een warm welkom en een goed plan voor integratie.

En

2. Gaat over het inzichtelijk maken van de klimaatimpact van ons beleid. Dit gaat verder dan de tot nu toe gebruikelijke manier van het kopje “duurzaamheid en sociaal return” op raadsvoorstellen. Dat trouwens zelf bij de programmabegroting ingevuld werd met : niet van toepassing.